

Risikorapport 2018

Indholdsfortegnelse

Indledning og offentliggørelse.....	3
Risikoforhold	3
Ledelseserklæring	5
Anvendelsesområde	7
Kapitalgrundlag	8
Kapitalkrav	9
Individuelt solvensbehov og opfyldelse heraf.....	10
Kapitalgrundlag og kapitalprocent.....	15
Kapitalbuffere.....	15
Kreditrisikjusteringer	16
Ubehæftede aktiver	19
Anvendelse af ECAI'er	19
Markedsrisiko.....	20
Operationel risiko.....	20
Eksponeringer med aktiver, der ikke indgår i handelsbeholdningen	21
Eksponeringer mod renterisikopositioner, der ikke indgår i handelsbeh.	21
Aflønningspolitik.....	22
Gearing	22
Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker	22

Indledning og offentliggørelse

Denne risikorapport offentliggøres med henblik på opfyldelse af oplysningsforpligtelserne i henhold til CRR-forordningens artikel 431 til 455.

Offentliggørelsen sker på Sparekassens hjemmeside: www.sparekassen.dk

Som udgangspunkt skal alle søjle 3 oplysninger offentliggøres, men Sparekassen skal dog ikke give oplysninger vedrørende forretningsområder, som Sparekassen ikke beskæftiger sig med. Som følge heraf vil der være punkter, som Sparekassen ikke giver oplysninger om. Sparekassen vurderer, at de offentliggjorte oplysninger er hensigtsmæssige og i overensstemmelse med de generelle regnskabsstandarder.

Sparekassen vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvis mere avancerede metoder.

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang der måtte være behov herfor, dog som minimum i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten.

Oplysningerne i denne rapport er værende ikke-reviderede oplysninger.

Risikoforhold (artikel 435)

Det overordnede princip for Sparekassen er, at de risici, som opstår i forbindelse med Sparekassens drift nøje identificeres, overvåges og holdes inden for fastsatte rammer.

De væsentlige risikoområder for Sparekassen er:

Særlige risici

Sparekassens forretningsmæssige risici knytter sig især til Ærø, Langeland og Fyn, da forretningsvolumen særlig er knyttet til dette område.

Finansielle risici.

Sparekassens finansielle risici afhænger af stabiliteten i udviklingen på de finansielle markeder. Sparekassens følsomhed afhænger af volatiliteten på finansmarkederne, samt af hvilke øvrige ændringstegn der vil være i økonomien. Høj volatilitet vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån, prissætning på ind- og udlån m.v.

Risikostyring

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med Sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker virksomheden. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og der foretages kontrol af økonomichefen. Pengeinstituttet anvender ikke afledte instrumenter til afdækning af de finansielle risici.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i Sparekassen vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med

kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til terminsforretninger er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som Sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkelteksponeringer ikke udgør nogen væsentlig risiko for Sparekassens eksistens.

Sparekasse tilstræber altid at opnå tilstrækkelig sikkerhed til at afdække den enkelte eksponeringsrisiko, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentlig for Sparekassen at opnå tilstrækkelig med sikkerheder uanset sikkerhedens type og uanset om de giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i solvensopgørelsen.

Sparekassen følger løbende eksponeringerne på individuel basis. Udviser eksponeringen kreditforringelse bliver der foretaget den nødvendige nedskrivning på eksponeringen. Sparekassen opererer med 12 udlånsgrupper, fordelt med én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og 10 grupper af erhvervskunder, der er opdelt efter branche. Sparekassens bestyrelse har fastlagt en politik, hvor det er præciseret, hvor meget én erhvervsmæssig branche må udgøre af de samlede eksponeringer.

Der foretages daglig opfølgning på overtræk, restancer og øvrige misligholdte fordringer. Derud færdiges månedsrapporter om væsentlige overtræk samt kvartalsvis kreditrapport til ledelsen.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af økonomichefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

- Renterisiko

Det kan oplyses, at Sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra Sparekassens beholdning af obligationer. På trods af den førte forsigtige fondspolitik kan driften for 2019 blive væsentlig påvirket af udviklingen på rentemarkederne. Dette med baggrund i Sparekassens store overskudslikviditet som primært er placeret på obligationsmarkederne, i Danmarks Nationalbank samt hos de pengeinstitutter vi samarbejder med på markedsvilkår.

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

- Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko Sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består af unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor samt likvide aktier noteret på autoriseret markedspladser (størsteparten i Danmark). Aktiebeholdningen følges nøje. Der kan selv ved mindre aktiepositioner forekomme større udsving i både positiv og negativ retning som vil kunne påvirke årsrapporten.

- Valutarisiko.

Sparekassen har en lav eksponering i valuta. Valutarisikoen følges månedligt. Sparekassen har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i.

- Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultralikvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiel virksomhed på 100 %. Likviditetsudviklingen følges og stresses på overordnet niveau måned for måned via udarbejdelse af Lokale Pengeinstitutters model for likviditetsudvikling. Direktionen og økonomiafdelingen følger likviditeten på dagligbasis.

- Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende kritesituation. Sparekassen ønsker et sikkert kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå. Der er på væsentlige områder etableret interne kontrolfunktioner. Compliancefunktion er etableret for at medvirke til at sikre, at Sparekassen lever op til såvel eksterne som interne krav. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkelt-personer.

Centrale dele af Sparekassens IT-funktion er outsourcet til Skandinavisk Data Center.

Sparekassen arbejder med modeller og metoder som led i de nye kapitaldækningsregler. Det er Sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Ledelseserklæring (artikel 435, stk. 1)

Sparekassens bestyrelse og direktion har den 21. februar 2019 godkendt risikorapporten for 2018.

Det er bestyrelsens vurdering, at Sparekassens risikostyringsordning er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til Sparekassens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at beskrivelsen af Sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til Sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af Sparekassens risikoforvaltning, herunder af, hvordan Sparekassens risikoprofil og de risikogrænser, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er fortaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel/strategi, materiale og rapporteringer forlagt for bestyrelsen af Sparekassens direktion, risikoansvarlige og complianceansvarlige samt på grundlag af eventuelle af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser:

- at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser,
- at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser,
- at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og
- at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på Sparekassens vision og værdigrundlag om inden for sit markedsområde at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Sparekassen ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af Sparekassens produkter, som afspejler den risiko og den kapitalbinding, som Sparekassen påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Sparekassen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er Sparekassens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov samt indførte bufferkrav skal udgøre mindst 4 % point, aktuelt udgør denne 8,8 % point.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i Tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser Tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt Sparekassens aktuelle tal for grænseværdierne.

Tilsynsdiamanten	Finanstilsynets grænseværdier	Rise Flemløse Sparekasse pr. 31. december 2018
Summen af 20 største eksponeringer	<175%	88,1%
Udlånsvækst	<20%	0,0%
Ejendomseksponering	<25%	2,2%
Funding ratio	<1	0,36
Likviditetspejlemærke	>100%	1700%

Oplysninger vedrørende ledelsessystemer (artikel 435, stk. 2)

Sparekassens bestyrelsesmedlemmers øvrige ledelsesposter udover Sparekassen fremgår af ledelsesberetningen i årsrapporten 2018.

Sparekassen følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning. I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om Sparekassen risici til at sikre en forsvarlig drift af Sparekassen. Bestyrelsen gennemfører årligt en systematisk evaluering af bestyrelsens kompetencer.

Bestyrelsen har i medfør af lov om finansiel virksomheds § 70, stk. 1, nr. 4 fastlagt en mangfoldighedspolitik for bestyrelsen. Det fremgår af denne, at Sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde – særlig højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskellighed i faglighed, erhvervs erfaring, køn og alder.

Sparekassen har ikke et selvstændigt risikoudvalg.

Rapportering

Der anvendes væsentlige ressourcer til løbende at sikre en tilstrækkelig risikorapportering herunder opfølgning på lovgivningens- og ledelsesmæssige risikorammer.

Rapportering til ledelse foretages efter faste retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle væsentlige risikoområder.

Anvendelsesområde (artikel 436)

Oplysningspligten gælder for:

Rise Flemløse Sparekasse
St. Rise Landevej 10
5970 Ærøskøbing

Tlf.: 62 52 14 08

Fax: 62 52 14 28

www.Sparekassen.dk

CVR nr.: 54 78 73 16

Hreg.: 0847

Alle opgørelser i denne rapport er pr. 31.12.2018

Kapitalgrundlag (artikel 437)

Sparekassens kapitalgrundlag opgøres jf. CRR-forordningen. Opgørelse af kapitalgrundlaget forelægges bestyrelsen på månedsbasis i forbindelse med den løbende rapporteringsprocedure.

Kapitalen specificeres således:

Opgørelse af kapitalgrundlag		(1.000 kr.)
1.	Kernekapital	
	1.1. Garantkapital	50.290
	1.4. Overført overskud eller underskud	83.440
	Kernekapital i alt	133.730
2.	Primære fradrag i kernekapital	
	2.1. Udsudte skatteaktiver	627
	2.2. Foreslået udbytte til garantterne	1.389
	2.3. Immaterielle aktiver - kunderelationer	1.188
	2.4. Ramme til indløsning af garantkapital	500
	2.5. Prudent valuation (COREP forsigtig værdiansættelse)	387
	Kernekapital efter primære fradrag	129.638
5.	Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	129.638
6.	Andre fradrag	
	6.3. Summen af kapitalandele > 10 %	20.971
	Kernekapital efter fradrag	108.667
8.	Supplerende kapital	
	8.1. Ansvarlig lånekapital	10.000
	Kapitalgrundlag før fradrag	118.667
11.	Frdrag i kapitalgrundlag	0
12.	Kapitalgrundlag efter fradrag	118.667

Sparekassen har med Nykredit som arrangør i juli 2016 udstedt obligationer for 10 mio. kr. Kapitalen medregnes i Sparekassens kapitalgrundlag som supplerende kapital. Karakteristika omtales i Sparekassens årsrapport 2018.

Kapitalkrav (artikel 438)

Opgørelse af Sparekassens individuelle solvensbehov tager udgangspunkt i Finanstilsynets seneste vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter samt Lokale Pengeinstitutters notat om opgørelse af solvensbehovet.

Solvensbehovet opgøres efter 8+metoden, hvor behovet beregnes som 8 % (søjle I kravet) af de risikovægtede aktiver med tillæg for de områder, hvor Sparekassen har særlige risici, som ikke er tilstrækkeligt dækket af søjle I kravet.

Finanstilsynets vejledning er baseret på følgende risikoområder:

- Søjle I-kravet (8 % af de risikovægtede poster)
- Indtjening
- Udlån
- Kreditrisici
- Markedsrisici
- Likviditetsrisici
- Operationelle risici
- Gearing
- Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav
- Eventuelle tillæg som følge af overskridelse af Tilsynsdiamantens grænseværdier

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Sparekassens opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at Sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet, samt de risici, som ledelsen finder, at Sparekassen har påtaget sig.

Individuelt solvensbehov og opfyldelse heraf

Opgørelsen af Sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag (solvensbehov) og det individuelle kapitalkrav er fordelt på nedenstående risikoområder.

Kapital-og Kapitalkrav opdelt på risikoområder (1000 kr.)	Intern opgjort tilstrækkelig kapitalbehov	Intern opgjort Kapitalkrav
Søjle I – kravet		
Kreditrisici	31.784	5,65 %
Markedsrisici	7.170	1,27 %
Operationelle risici	5.037	1,08 %
Søjle I - kravet i alt	45.001	8.00 %
Tillæg til:		
Indtjening	0	0 %
Udlånsvækst	0	0 %
Tillæg til kreditrisici:		
Store kunder med finansielle problemer	1.718	0,31 %
Øvrige kreditrisici	0	0 %
Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer	924	0,16 %
Koncentrationsrisiko på brancher	810	0,14 %
Markedsrisici	8.156	1,45 %
Likviditetsrisici	0	0 %
Operationelle risici	1.688	0,30 %
Gearing	0	0 %
Eventuelle tillæg, som følge af lovbestemte krav	0	0 %
I alt	58.296	10,36 %

Elementer i Sparekassens individuelt opgjorte solvensbehov

Søjle I - kravet

Solvensbehovsmodellen er baseret på 8+ modellen, hvilket betyder, at der lovbestemt afsættes 8 % af den samlede risikoeksponering inden der afsættes kapital til andre risici.

Indtjening

Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til at modstå kredittab fremadrettet, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Der er foretaget en vurdering af basisindtjeningen i forhold til de samlede udlån og garantier. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af svag indtjening.

Udlånvækst

Ved vurdering af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til udlånvækst, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til udlånvækst.

Kreditrisici

Nedenfor ses Sparekassens samlede risikoeksponering samt kapitalkrav på 8 % for hver enkelt eksponeringskategori:

1.000 kr.	Anfordring	0-3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 år - 5 år	over 5 år	Total
Eksponeringer mod Central regeringer eller centralbanker	50.588	63.000				113.588
Eksponeringer mod institutter	173.650			2.262		175.912
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	13.323	4.864	4.348	1.498	3.034	27.067
Eksponeringer mod detailkunder	51.452	30.374	109.463	145.421	198.181	534.891
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	16.688	3.383	11.500	14.007	134.091	179.669
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	157.335	67	2.673	7.425	30.297	197.797
Aktieeksponeringer	16.959					16.959
I alt	479.995	101.688	127.984	170.613	365.603	1.245.883

Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor under Sparekassens opgørelse af det individuelle solvensbehov.

I søjle I-kravet er der afsat kapital til eksponeringer generelt, men den afsatte kapital dækker ikke de større eksponeringer med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer og koncentrationsrisiko på brancher.

Kreditrisici på større kunder med finansielle problemer

For større eksponeringer med kunder med finansielle problemer sker der en vurdering af det forsigtigt skønnede tab på den enkelte eksponering.

Sparekassen har enkelte store eksponeringer over 2 % af kapitalgrundlaget, der udviser svaghestegn og der er taget et tillæg på disse eksponeringer på t.kr. 1.718.

Øvrige kreditrisici

Der foretages en vurdering af, hvorvidt der er særlige kreditrisici i den øvrige kreditportefølje (eksponeringer under 2 % af kapitalgrundlaget), herunder landbrug og uudnyttede kreditter, som ikke er dækket af søjle I - kravet.

Sparekassen har vurderet at der p.t. ikke er behov for yderligere tillæg.

Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer

Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer skal dække den risiko, der er forbundet med fordelingen af eksponeringsstørrelse i udlånsporteføljen. Til opgørelse af tillægget til koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og kapitalkrav for kreditinstitutter. I henhold til vejledningen skal der foretages tillæg, såfremt summen af de 20 største eksponeringer er større end 4 % af eksponeringsmassen.

De 20 største eksponeringer udgør 14 % af eksponeringsmassen, hvorfor der skal tages et tillæg. Sparekassen har beregnet et tillæg på t.kr. 924.

Koncentrationsrisiko på brancher

Koncentrationsrisiko på brancher skal dække den risiko, der er forbundet med, at eksponeringer er fordelt på relativt få brancher. Til opgørelsen af tillægget for koncentrationsrisiko på brancher tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og kapitalkrav for kreditinstitutter. I henhold til denne vejledning skal Herfindahl-Hirschman-indeksen (HHI) anvendes til at måle graden af koncentration på brancher.

Sparekassen har beregnet koncentrationen på øvrige erhverv til 22,5 %, og når tillægget er over 20 % skal der beregnes et tillæg. Tillægget er beregnet til t.kr. 810.

Kreditrisici fordeler sig således:

1.000 kr.	Afsat i beløb	Afsat i %
Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer	1.718	0,31
Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer	924	0,16
Koncentrationsrisiko på brancher	810	0,14
I alt	3.452	0,61

Markedsrisici

I kapitaldækningsbekendtgørelsen stilles der krav om, at Sparekassen oplyser om kapitalkravene for en række risici, som opgøres under markedsrisikoområdet. Herunder ses en opgørelse af kapitalkravene for de pågældende risici.

1.000 kr.	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet 8%
Poster med positionsrisici:		
Gældsinstrumenter	72.631	5.810
Aktier	12.996	1.040
Valuta	3.999	320
I alt	89.626	7.170

Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde derfor under Sparekassens opgørelse af det individuelle solvensbehov.

Renterisici

Sparekassen skal fremover skelne mellem generel renterisiko og kreditspændrisiko henholdsvis inden for og uden for handelsbeholdningen.

Den generelle renterisiko er et udtryk for, hvor meget af kernekapitalen inkl. hybrid kernekapital efter fradrag, der tabes ved en generel rentestigning på 1 procentpoint på gældsinstrumenter. En negativ renterisiko er dermed en gevinst ved en rentestigning og tab ved et rentefald. En positiv renterisiko giver det modsatte billede.

Kreditspændrisikoen er risikoen for, at kreditspændet (merrenten) på f.eks. realkreditobligationer ændres i forhold til statsobligationer. Historisk har det vist sig, at kreditspændet mellem realkreditobligationer og statsobligationer udvides i perioder med uro på rentemarkederne og i perioder med stigende rente. Størrelsen af kreditspændet er typisk afhængig af udsteders kreditværdighed og obligationens likviditet. I solvensbehovet skal risikoen for, at kreditspændene ændrer sig til ugunst for instituttet afdækkes.

Kreditspændrisici

Sparekassen har en stor beholdning af realkreditobligationer, og skal derfor forholde sig til kreditspændrisikoen. En ekstern samarbejdspartner har med udgangspunkt i Finanstilsynets forudsatte spændudvidelser beregnet kreditspændrisikoen for Sparekassens obligationsbeholdning.

Aktierisici

Sparekassens aktierisiko beregnes med baggrund i vejledninger fra finanstilsynet og Lokale Pengeinstitutter. Da Sparekassens aktieeksponering ligger under 50 % af Sparekassens kernekapital efter fradrag beregnes der ikke noget tillæg. Men da Sparekassens handelsbeholdning overstiger 5 % af kernekapitalen foretages der af forsigtighedshensyn en stresstest på beholdningen med udgangspunkt i direktionsinstruksen om erhvervelse af danske aktier, som giver direktionen mulighed for erhvervelse af danske aktier op til 15 % af basiskapitalen. Der er arbejdet med 3 stress-senarier hvor vi har stresset rammeudnyttelsen, med stor-, mellem- og lille aktiestress, jf. Lokale Pengeinstitutters anbefaling til aktiestressmodel.

Markedsrisici fordeler sig således:

1.000 kr.	Afsat i beløb	Afsat i %
Markedsrisici:		
Renterisici	2.687	0,48
Aktierisici	565	0,10
Valutarisici	0	0,00
Kreditspændrisiko	4.904	0,87
I alt	3.252	1,45

Likviditet

Sparekassen har en høj likviditetsoverdækning. Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes kapital som følge af, at der må påregnes en meromkostning ved fremskaffelse af likviditet, er der taget udgangspunkt i Sparekassens stresstest af likviditeten på 1 års sigt. Der er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til fremskaffelse af likviditet.

Operationelle risici

Operationelle risici omfatter risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, udover hvad der er dækket af søjle I.

Ved vurdering af tillæg til operationelle risici er der taget stilling til disse risikoområder, herunder Sparekassen organisation, it-sikkerhed og it-drift, samt Sparekassens forretningsmodel. På den baggrund er det vurderingen, at der er behov for tillæg på t.kr. 1.688, udover hvad der er dækket af søjle I.

Gearing

Sparekassens gearingsgrad er beregnet til 8,2 %.

Gearingsgraden beregnes som Sparekassens vægtede eksponeringer i forhold til kernekapitalen. Sparekassens bestyrelse har fastsat en individuel grænse for gearingsgraden på 5 %.

Det er derfor vurderingen, at der ikke er behov for yderligere tillæg.

Lovbestemte krav

Der er ikke fra Finanstilsynet overfor Rise Sparekasse fastsat et individuelt solvenskrav.

Tilsynsdiamanten

Da der ikke forefindes overskridelser af Finanstilsynets grænser, afsættes der ikke yderligere tillæg.

Kapitalgrundlag og kapitalprocent

Sparekassens kapitalforhold, herunder kapitalmæssig overdækning, fremgår af nedenstående tabel

	(1.000 kr.)
Kapitalgrundlag efter fradrag	118.667
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	58.296
Kapitalprocent	21,1 %
Kapitalkrav (solvensbehov)	10,4 %
Kapitalbevaringsbuffer	1,9 %
Kapitaloverdækning (Solvensoverdækning)	8,8 %

Kapitalkrav og kapitaloverdækning

Sparekassen har opgjort sin kapitaloverdækning til 8,8 %. Kapitaloverdækningen anses for at være tilfredsstillende. Kapitaloverdækningen kan sikre Sparekassens fortsatte drift og medvirke til Sparekassens fortsatte udvikling til gavn for lokalområdet.

Eksponering mod modpartsrisiko (artikel 439)

Modpartsrisiko er risiko for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Sparekassens markedsrisiko er relateret obligationsbeholdningen, der anvendes til placering af likviditet, og primært obligationer udstedt af danske realkreditforeninger. Sparekassen indgår ikke andre finansielle kontrakter, hvor modpartsrisikoen afdækkes.

Kapitalbuffere (artikel 440)

I lyset af finanskrisen og de procykliske mekanismer, der bidrag til dens opståen og forstærkede dens virkning, er der i CRR-forordningen indført krav om en kontracyklisk kapitalbuffer, der alene sættes i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten hermed er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlån anses for at bidrage til opbygningen af systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndighederne i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen af Erhvervsministeriet på baggrund af udvalgte indikatorer, bl.a. udlån i forhold til BNP i Danmark.

Sparekassen har alene krediteksponeringer i Danmark. Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager i 2018 0 %, hvorfor Sparekassen ikke har afsat kapital til den kontracykliske buffer. Erhvervsministeren har valgt at aktivere den kontracykliske

buffersats med 0,5 % gældende fra 31. marts 2019 og yderligere ekstra 0,5 % til 1 % gældende fra 30. september 2019. Fremadrettet vil Sparekassen reservere kapital til den kontracykliske kapitalbuffer i overensstemmelse med de fastsatte satser.

Kreditrisikojusteringer

Sparekassen følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber med hensyn til regnskabsmæssig definitioner af misligholdte og værdiforringede fordringer.

Sparekassen følger regnskabsbekendtgørelsen med de nye IFRS 9 forenelige nedskrivningsregler på alle finansielle aktiver, hvor der nedskrives for forventede kredittab på alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris.

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9-nedskrivninger på kapitalgrundlaget. Sparekassen har besluttet ikke at benytte overgangsordningen, hvorfor Sparekassens kapitalgrundlag og kapitalprocenter allerede afspejler den fulde virkning af IFRS 9.

Nedskrivninger og hensættelser blev tidligere foretaget når der var indtruffet objektiv indikation på værdiforringelse. Som følge af ændringerne foretages nedskrivninger og hensættelser baseret på det forventede kredittab i forhold til kreditrisikoen. Kreditrisikoen udgør sandsynligheden for, at låntager misligholder sine betalingsforpligtelser. Denne ændring medfører, at der allerede på tidspunktet for første indregning foretages en nedskrivning for forventet tab.

Finansielle aktiver m.v. på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stage 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stage 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stage 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid.

Vedrørende principper for nedskrivning på udlån, lånetilsagn og garantier henviser Sparekassen til omtalen af "Model for nedskrivning for forventede kredittab" under "Anvendt regnskabspraksis" i Sparekassens årsrapport 2018 på hjemmesiden: Sparekassen.dk

Samlede eksponeringer før kreditreduktion

1.000 kr.	Centralregering eller centralbanker	Institutter	Erhvervs-virksomheder m.v.	Detail kunder	Eksponeringer sikret ved fast ejendom	Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	Eksponeringer i aktier	I alt
Offentlige mundigheder									0
Erhverv, herunder:									
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri			649	47.875	12.330				60.854
Industri og råstofudvinding mv.			286	8.738	2.289	2.608			
Energiforsyning				3.890	555				4.445
Bygge- og anlægsvirksomhed, fast ejendom			2.329	31.677	4.125	3.010			41.141
Handel			827	23.950	3.062	3.527			31.366
Transport, restauranter og hoteller			2.372	19.815	1.889	1.509	2.052		27.637
Information og kommunikation			180	1.652	668				2.500
Finansiering og forsikring	113.588	175.912	4.855	7.322	1.456				303.133
Øvrige erhverv			15.569	37.401	15.427	4.421	145.997	16.958	235.773
Erhverv i alt	113.588	175.912	27.067	182.320	41.801	15.075	148.049	16.958	720.770
Private			0	352.572	137.868	33.298	1.375		525.113
I alt	113.588	175.912	27.067	534.892	179.669	48.373	149.424	16.958	1.245.883

Samlede eksponeringer før kreditreduktion fordelt på eksponeringernes restløbetid

1.000 kr.	Anfordring	0-3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 år - 5 år	over 5 år	Total
Eksponeringer mod Central regeringer eller centralbanker	50.588	63.000				113.588
Eksponeringer mod institutter	173.650			2.262		175.912
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	13.323	4.864	4.348	1.498	3.034	27.067
Eksponeringer mod detailkunder	51.452	30.374	109.463	145.421	198.181	534.891
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	16.688	3.383	11.500	14.007	134.091	179.669
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	157.335	67	2.673	7.425	30.297	197.797
Aktieeksponeringer	16.959					16.959
I alt	479.995	101.688	127.984	170.613	365.603	1.245.883

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher

(1.000 kr.)	Udlån og garanti-debitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/-hensættelser ultimo året	Udgiftsførte* beløb vedr. værdiregulering og nedskrivninger i løbet af perioden
Industri og råstofudvinding	2.595	1.990	1.647
Bygge- og anlægsvirksomhed	935	494	-15
Handel	3.628	1.501	-100
Transport, handel og restauranter	1.827	1.035	-23
Fast ejendom	615	107	-47
Øvrige erhverv	13.182	8.450	2.353
I alt erhverv	22.782	13.577	3.815
Private	34.267	16.415	4.537
I alt	57.049	29.992	8.352

*Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (indeværende) for individuelle eksponeringer fratrukket: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (året før) på for individuelle nedskrivningseksponeringer tillagt endeligt tabt (afskrevet) i året. Øvrige værdireguleringer/nedskrivninger har i året været -5.072 t.kr., således at den samlede driftspost for året er 3.280 t.kr.

Ændringer i justeringer af specifik og generel kreditrisiko

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko
	Udlån	Garantier	Udlån	Garantier	Udlån	Garantier	
1.000 kr.							
Nedskrivninger/hensættelser primo året	1.505	348	4.235	1.765	22.728	1.075	358
Nye nedskrivninger, netto	1.206	-279	-1.424	-1.697	6.729	1.112	-112
Andre bevægelser	0	0	0	0	155	0	0
Endelig tabt (afskrevet) tidligere nedskrevet/hensat	0	0	0	0	-1.777	0	0
I alt	2.711	69	2.811	68	27.835	2.187	246

Ubehæftede aktiver (artikel 443)

Sparekassens aktiver er ikke behæftede jf. nedenstående tabel.

Aktiver	Behæftede	Ubehæftede	Belånbare
Lån på anfordring	0	288.604	0
Aktieinstrumenter	0	51.328	0
Gældspapirer	0	332.674	224.575
heraf dækkede obligationer udstedt af finansielle selskaber	0	324.204	224.575
heraf udstedt af offentlig forvaltning og service	0	630	0
heraf udstedt af ikke finansielle selskaber	0	1.044	0
Lån og forskud, bortset fra lån på anfordring	0	367.335	0
heraf lån med pant i fast ejendom	0	254.438	0
Andre aktiver	0	137.658	0
I alt	0	1.177.599	0

Modtagne sikkerheder er sammensat jf. nedenstående tabel, og er ikke belånbare.

Sikkerhedstype		tkr.
Fonds	Dagsværdi	15.539
Ejendom	Nominel værdi	437.663
Køretøj	Nominel værdi	25.579
Løsøre	Nominel værdi	11.075
Registreret skib	Nominel værdi	15.265
Pant i indestående eget pi	Nominel værdi	840
Øvrige effekter	Nominel værdi	42.225
Samlet		548.186

Anvendelse af ECAI'er (artikel 444)

Sparekassen anvender Skandinavisk Data Center A/S (SDC), som modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial. Der foretages en løbende IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Service.

SDC har konverteret Standard & Poor's Ratings Services kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med

ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Ratings Services kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	100 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %
5	B+ til B-	150 %	100 %
6	CCC+ og under	150 %	150 %

Sparekassen anvender kun kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services. Eksponeringerne fremgår af nedenstående tabel:

1.000 kr.	Eksponeringsværdi inden risikovægtning	Eksponeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Eksponeringer mod institutter	302.415	34.437

I Sparekassens kapitalgrundlag er der fratrukket eksponeringer mod institutter på 21 mio. kr.

Markedsrisiko (artikel 445)

Solvenskravene for de forskellige risici under markedsrisiko ses af nedenstående tabel.

1.000 kr.	Risikovægtede eksponeringer	Kapitalkravet 8%
Poster med positionsrisici:		
Gældsinstrumenter	72.631	5.810
Aktier	12.996	1.040
Valuta	3.999	320
I alt	89.626	7.170

Operationel risiko (artikel 446)

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici som er: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici"

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styrer Sparekassen de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. I 2018 udgør den operationelle risiko 13,4 % af den samlede risikoeksponering og udgør 75.591 t.kr. ultimo 2018, hvilket giver et kapitalgrundlagskrav

på 6.047 t.kr. Sparekassen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici.

Eksponeringer med aktiver mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen (artikel 447)

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt – afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Unoterede aktier (1.000 kr.)	Nominal beholdning antal stk.	Kursværdi
Vindmølle	252	536
Medicinal	138	743
Kapitalforeninger	52	6.606
Sektoraktier	7.448	36.594

Eksponeringer mod renterisici positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen (artikel 448)

Sparekassens renterisiko uden for handelsbeholdningen består primært af renterisiko på fastforrentede ind- og udlån.

Renterisikoen skal opgøres som ændringen i positionens markedsværdi som følge af en rentestigning på 1 % point.

Renterisikoen på Sparekassens fastforrentede positioner på ud- og indlån vurderes som en minimal risiko.

Aflønningspolitik (artikel 450)

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for Sparekassen, som er godkendt af repræsentantskabet. Sparekassen udbetaler ikke variable løndelev til bestyrelsen, direktion eller væsentlige risikotagere.

Sparekassen har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med Sparekassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Sparekassen udbetaler ikke variable løndelev.

Ingen personer i Sparekassen har en løn på over 1 mio. EUR. I regnskabsåret.

Gearing (artikel 451)

Gearingsgraden beregnes som Sparekassens uvægtede eksponeringer i forhold til kernekapitalen.

Der er foreløbig udmeldt et indikativt gearingskrav på 3 %, svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen.

Overvågningen af gearingsgraden indgår i Sparekassens løbende risikoovervågning og rapporteres løbende til direktion og bestyrelse.

Sparekassen har fastsat et internt krav til gearingsgraden på 5 %. Ultimo 2018 udgør Sparekassens gearingsgrad 8,2 %.

Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker (artikel 453)

Et væsentligt element i styringen af Sparekassens kreditrisiko er, at reducere risikoen i de enkelte eksponeringer ved at tage pant i sikkerheder.

Sparekassen prioriterer, at tage sikkerhed i let omsættelige aktiver, herunder obligationer, aktier, ejendomme, biler m.m.

Sparekassen har forretningsgange for forvaltning og værdiansættelse af stillede sikkerheder. Disse sikrer, at Sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån og kreditter. Procedureerne er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages af Sparekassen.

Således godkendt på bestyrelsesmødet den 21. februar 2019

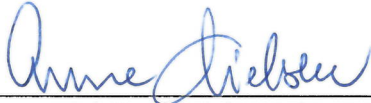
Bestyrelse:

Gårdejer Leif Juul Sørensen
Formand

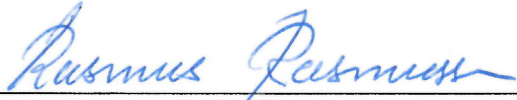

Leder Ole Kjær Jensen
Næstformand

Direktør Henning Hürdum

Personalekonsulent Anne Jeppe Nielsen

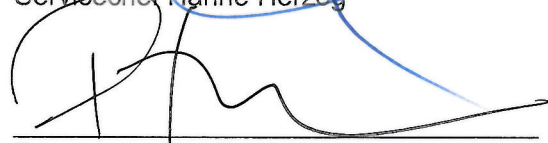
Gårdejer Rasmus Peder Rasmussen

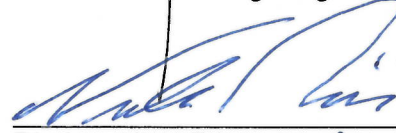
Teknisk konsulent Henrik Peder Buur

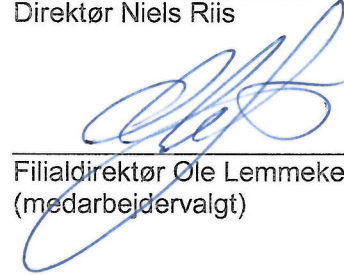
Servicechef Hanne Herzog

Restauratør Pia Fuglsang Rasmussen

Direktør Niels Riis

Filialdirektør Ole Lemmeke Jørgensen
(medarbejdervalgt)